

MARTELEUR, JOHAN

Tal, för Upsala stads-fattige, den 8:de november 1778. Då Gud den högste allmänt i Swerige lofwades, för Swea rikets kronprints, Gustaf Adolphs högst hungnerika födelse. Hållit efter anmodan, af bemäl

Uppsala
1778

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

1778

Marteleur, J.

Vitt. Liv.
Vers. Rung.
Justiv. Od.
(Bn.)
1700-1829
1778

F U L

För UPSALA Stads-Fattige,

Den 8:de November 1778.

Då

Gud den Högste allmänt i Sverige lofwades,

För

Swes Rikes

Kron-Prints,

GUSTAF ADOLPHS

Högst hungnerika

Födelse.

Hällit efter anmodan, af bemålte de Fattigas Föreståndare,
Rådmanen

JOHAN MARTELEUR,

Uti en för dem til Spisning tilredd och illuminerad
Sal wid Stora Torget.

På begäran,

Til Stadsens Infanterie Corps lämnadt, och af den
sedermåra til Tryck befordradt.

U P S A L A,

Tryckt hos Direct. JOHAN EDMAN, Kongl. Acad. Boktr.

Mine Wänner!

Om det icke wore mig förut bekant, skulle jag wisserligen falla i hög förundran, när jag ser Eder, nu församlade wid et så gladt tillfälle, och at Guds gåfwor så rundeligen för Eder äro tilredda.

At jag gläder mig at det understöd, som lindrar Eder nöd, bewittnar den oro och det bekymmer som jag äger, när sammanskätt fela, och jag icke, på den tid I behöft, kunnat wara Eder behjelpelig. I weten sjelfwe, at jag willigt af egit ämne dertil skulle hafwa bidragit, om jag kunnat.

Jag har dock likwäl wid denna min beställning haft någon ro och förnöjelse, i anseende dertil, at enär, jag beklagat mig af brist på medel til utdelning, har jag förspordt, en del de förmögnares glada och benägna åtgärd dertil, hwilka jag ock kunde nämna, men aktar det onödigt, så wida det skulle wara dem sjelfwe emot, och de utom des nu alle wid detta tillfälle täfladt med hwarandra om företrädet, at deltaga i hwad, som

länder til Eder förplågning och hjelp, på denna såjglada
och i all måtto frögdefulla Dagen.

En Dag! på hwilken alla rättshaffans Swea Un-
dersätare stadna och hwilla af sin möda och närings om-
sorg, för at betrakta den Stora Gudens Under och
wålbehag, för sig och sina efterkommande.

Wissériligen har Gud gifwit oss Wår Allernädigste
Konung, uti sin nåde, och låtit Honom bära sit osyn-
liga belåte synligen bland människior på Swea Rikets
jord, derom äro de Stor-wärk, GUSTAVERS
Ära och bragder likmäktige, owädersågliga wittnen, och
wi känne dem med en öfwertygelse i wårt innersta;
så at det gådt i fullbordan hwad redan, år 1746, då
Sverige hade den Näden, sira Wår nu Regerande
Allernädigste Konungs Födelse, af en witter Lärare
i des en med Prophetiskt Andä blandad önskan. Jag
må yttra Hans Suckan med des egna ord: Seire,
sade Han, som Din kärlek warit detta Dyra
Barnets Jorde-Gumma, så ware Din nå-
dige omsorg Hans Wårdare! såsom Din god-
het warit öfwer Honom ny, wid Hans lifs
morgon, så ware Din Trohet stor med Ho-
nom, genom alla Hans lefnads dagar; så at
alt det goda, som Du nedlagdt I de Twänne
GUSTAVER, som styrt Sverige, til Din
Ära,

Ära, Rikets wälfärd och werldens förundran,
såsom gode och Store Konungar, måtte för-
ena sig så i Wår Lilla GUSTAF, at Deras
Ände faller trefalt på Sonom!

Det skulle blifwa förwidlyftigt, at med noghet
wisa, huru denna Prophetia gått i fullbordan, men,
det är känne wt, at Wår Store Konung är med de
Höga dygder och egenskaper utrustad, at af alt utt
Des nu, wäl korta men wälsignade Regements tid,
förspordts så mycket förändradt, så mycket i ordning
och i stånd satt, at menniskjo krafter dertil öro för
matte och swage. Gud har wisseligen warit och är
med Honom i alla Hans wärf och företagande; Ty
hwilken hade förmått näpfa det stormande hafwet, som
wisat Sverige sit wäta och blodiga skjöte? Hwilken
hade kunnat stilla så många skiljaktiga och söndrade sin-
nen, ibland så stor menighet och förenat dem til en
warande enighet, och et fast wänskaps band, så at
Lambet nu mera med säkerhet kan gå til Ulfwens
käril at dricka? Hwilken ser icke och wet, huru wår
jord, den der lika som tröttnat, förhållit fruckten och
i e welat lämna Åkermannen någon hugnad och lön
för sin swett och möda, men nu tillika med och ifrån
Wår Store Konungs wälsignade Regerings början
frambringar en sådan ymnighet, at man får upbära
den fruckt och nytta som idoghet och förkofran åtfölja?

Hwiltten Swensck fructar för oro, hwarcken utom eller
innom Rikets gräntor? Wi sitta ju i frid och ro,
under wårt winträ och fikona trä, och leswa
uti et roligt och stilla leswerne. Sären gå her och der
i marken, under det Herden sitter på klinten och föl-
jer dem med sina ögon: Wi leswa med frid i våra
kojor, under det Landsens Fader, på Höga Konunga
Thronen, wakar för alles wår wälfärd.

Sått fördenkul, Du Swea Land! som sått
en sådan Konung efter Guds hjerta och sinne: men
så släpper Gud oss Swea barn ännu närmare til sit
Faders bröst, öpnar himmelens fönster widare, och lå-
ter utur dem wälsignelse rågna neder tilfyllest, som
försäkrar lycksalighetenes beständighet för framtiden i
Kongl. Thron-Ärswingar, De der en gång skola
beklåda Thronen, då den, hwar med den milde Guden,
dock i långliga tider nådeligen fördröje, ledig blifwer,
så at wi aldrig nogsamnt kunna wörda Guds nåd, som
hela sit Faders sköte för oss uppenbarar och derutur all
sin kärlek öfwer oss utgjuter och aldrig tilfyllest tacka
Hans barmhertighet, som icke låter tryta en Man
på wår Swenska Israels Stol.

Har November månad fordom dags trenne gån-
ger warit swår och bitter för Swea Folk, och inswept
det samna uti det tjockaste sorge moln, så har ock Gud
återigen på samma tid wisat oss sin nåd och barmher-
tiga

tiga hjerter, i det Han, till hela Rikets hopp och glädje, och det folks sällbet, som efter oss komma skal, wälsignat Deras Kongl. Majtens Ägta Sång till den Kongl. Stolens ytterligare stadfästelse, med en sund och wälskapad Kron-Prints, hwilken föddes till werlden, den 1. i denne månad, genom den lekamliga födelsen.

Om wi förtige denne nåd, med hwilken Gud glädt Hans Kongl. Majt Wår Allernådigste Konung, Hennes Kongl. Majt Wår Allernådigste Drottning, och det Kongl. Husets Höga Anförwanter; Ja! med hwilken Gud upständt till alla trogna Underfåtares, Högres och Lågres, ungas och gamlas, mans och qwinners, ynglingars och jungfrurs, föddas och ännu oföddas lycksalighet; den lycktan igen uti Wårt Stora Konunga Hus, hwarest på så lång tid, med wår innerliga oro och längtan, hwarken lyst eller brunnit, så warder wår misshjertning wisseligen funnen.

Deße äro de högsthungnande glädje- och frögde-ännan, som wi, Stadens Inwånare, på denna dag oss företagit, at behjerta; förantätne således så wäl af den ro och lycksalighet, i hwilken wi oss befinna, som och den försäkring om beständigheten theraf, som är Kronan på wår lycksalighet, at wi nu med öppnade ögon kunna se in i tilkommande tider, at den sälla
och

och roliga lefnad wi äge, nu intet allenast förwaras,
utan ock stadfästes och förmeras til våra barn, samt
det folk, som efter oss födas skal: Et härligt hopp, det
Gud af nåd oss gifwit hafwer och wi aldrig nog kun-
na tacka före, om än wi med lofsägande tungor,
kunde utropa alla våra glada hjertans tankar.

J, fördenskul, fattige och medellöse! J, som
tarfwen wår hjelp och understöd! J hwilka wi ock an-
sedt wärdige, at åtnjuta thet, kan hånda, som warit
wårt egit behof! J ären ock de samme, som wi på
denna dagen ansedt nödtige, til at fullborda det upsåt,
som wi allena årkänna oss oförmögne til: J mine
Wänner, ehuru J kunnen hafwa någon ro och förnöjelse
af denna glada dag, och hwad den bebädar, så kunnen
J intet ändock uti Eder matta och swaga tilstånd med
den styrcka som wi åstunde för Eder selske begå hög-
tidligheten häraf; wi hafwe fördenskul, drefne af rent
upsåt och wälwilligt hjerta, samlat och tilredt desse Her-
rans gåfwor, samt gifwit Eder en hjertelig kallelse,
at sammankomma til åtnjutande deraf, så at J med
oss måtte instämma, och således med samlad enighet och
hjelp utbreda det lof och den tacksäjelse wi äro högst
förbundne och skyldige til för alt det goda, som Gud
med oss gjordt och än görandes warder, om wi nu
med innerligt nit prise honom och aldrig med nya brott
gjöra oss til Hans förnyade nåd owärdige: J bören
icke neka oss wår begäran; J kunnen icke afslå, at med oss
af

af Edra både in- och utvärtes krafter härtil bidra.
I weten ju hwad godt I genom oss af den Högste åt-
njutit: tänken allenast på den förflutne tiden, hurule-
des jord, himmel och luft sammansatt sig, til at lika
som draga brödet ifrån våra munnar, at det såg ut,
som wi allesammans skulle gå förlorade och af hun-
ger försinäckta, det war då ingen räddning, hwarken
för Eder eller oss, och nästan ingen war, som kunde
hjelpa den andra, deräst icke Gud med sin mäktiga
hand, som kan allting förwandla, af nåd och barm-
hertighet sedt til vårt elände, och gifwit medel til
hjelp och undsättning, samt beredt oss en wälfärd nu
och för framtiden: tänken intet, at denne glädje-bety-
gelse Eder litet eller för ingen del angår, emedan
Edra dagar äro många wordne, at I snarare gjören
Eder färdige, at gå neder med Edra grå hår i graf-
wen, än nu mera på jorden taga någon del uti tim-
melig glädje och lycksalighet, men besinnen, at ännu
kunde wara öfrige några swära år, i hwilka man
wore nödsakad sticka bort och köpa bröd, jag menar,
Edert timeliga lifs ändalykt kunde intet så snart in-
falla, och om I emedlertid genom olydnad upväckt
Gud til wrede, och förgåtit, at Han nedlagt så män-
ga och stora wälgierningar hos et otacksamt folk,
dragit öfwer oss och Eder den Högsts rättmätiga
straff, och I då sigen Eder öfriga lifstid förnöta uti
uslaste jämmer och elände.

Varde derföre vår högre hand förgåten, om vi förgåte denna nåden at värda, som Guds höggra hand allena gjordt hafwer: Låde tungan wid vår gom, om vi ej med uprigtiga hjertan och glada tungor bekänne all vår otvårdighet härtil, samt prise den Stora Gudens barmhertighet, som wisat sin lust, med at göra oss godt nu och för framtiden: ja, Herren tänke widare på det Höga Kongl. Husets och wälsigne Det: Gud beware Vår Konung och låte Hans år många warda, Herren styrke Honom under Hans swåra Riksbörda och hjelpe Honom, at utföra Sit Höga wärf til Fädernes-Landets wälfärd och alles vår lyckfältighet: Gud wälsigne Hennes Kongl. Maj:t, Vår Allernådigste Drottning, Han glädje Henne med sin nåd til själen, och med sin kraft til kroppen, at Landet måtte snart få se Henne, såsom alles vår frögd och glädje, samt hela Landsens Krona, igen på friska Fötter: Han wälsigne den Unga Kron-Printsen, Vår ömaste Sagnasten och låte Honom triftwas för Herranom, samt tilwåra i wisdom ålder och nåd för Gud och människor: Han wälsigne ock det Kongl. Husets Höga Anförwanter och bekröne dem med kraft af högdene, at arbeta på hwad, som lånder til Guds åra samt Rikets gemensamma sällhet och bästa !!!

När

När J således med oss hafwen förödmjukat Eder
in för Herranom, så stigen fram til desse för Eder
utmärkte rum, och anammen det til godo, som wi
af upriktigaste hjertan för Eder lättit tilreda, samt
sedermera wisen Edra hjertans glädje med utvärtes
skick, när nu en liten stund härefter de Höga
Kongl. Skålarne med hwad mera komma
at afkunnas och framställas.

Die 2. Hälfte des 17. Jahrhunderts
in der Geschichte, die sich aus dem Jahr 1648
bis zum Jahr 1713 erstreckt, ist die Zeit
der großen Kriege, die Europa in Schrecken
setzten. In dieser Zeit wurden die Grenzen
vieler Länder neu gezeichnet, und die
Machtverhältnisse in Europa grundlegend
verändert. Die 2. Hälfte des 17. Jahrhunderts
ist eine Zeit der großen Umwälzungen.

www.books2ebooks.eu